

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

TREĆA NEDJELJA DOŠAŠĆA

MEĐU VAMA STOJI KOGA VI
NE POZNATE

1989

PROSINAC

**TREĆA NEDJELJA
DOŠAŠĆA**
Ned. 17. **Modest, Hijacint, Lazar**

Pon. 18. Malahija prorok, Bosiljko,
Dražen, Gracijan

Uto. 19. Anastazije, Urban, Eva, Tea,
Vladimir

Sri. 20. Eugen, Julije, Makarije, Zefirin,
Slobodan

Čet. 21. Petar, Mihej prorok

Pet. 22. Toma Holland, Flavijan,
Honorat, Caslav

Sub. 23. Ivan Kentijski, Viktorija, Vikica

MEDITACIJA

Radujte se!

**SLUŽBA RIJEČI
TREĆA NEDJELJA DOŠAŠĆA**

ČITANJA

Među vama stoji koga vi ne poznate.

HOMILIJA

Radost trpljenja

4

KATEHEZA

Rođenje Kristovo između
instrumentalnog i sakralnog kršćanstva“ 10

Mali vjeronaučni leksikon 13

SPOMENDAN

Badnjak 14

NAŠI POKOJNI 16

Naslovnica: Salvador Dali, *A ti, dijete, prorok ćeš se svevišnjega zvati*

Slika preuzeta s: <https://www.artsy.net>

mihael

38/2023.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XVII. (2023.), broj 368(589); treća nedjelja došašća, 17. prosinca 2023.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 22 715, 82 805, e-mail: vbakula@mup.hr

Radujte se!

Treća nedjelja došašća zove se u latinskoj liturgiji »nedjelja gaudete«, prema ulaznoj pjesmi u latinskom jeziku »Radujte se (lat. gaudete!) u Gospodinu! Ponavljam: Radujte se! Gospodin je blizu!« (Fil 4, 4.5).

Adventska radost izražena je i u ružičastoj boji misnog ruha koje na tu nedjelju oblači predvoditelj euharistijskog slavlja. Razlog kršćanske radosti leži u Božjoj blizini, u blizini njegova kraljevstva i ljubavi kojom ljubi sve ljude darujući im spasenje objavljeno po Radosnoj vijesti Kristovoj.

Ovo je, dakle, radosni predah u pokorničkom razdoblju došašća jer je naša misao snažnije usredotočena na Kristovo rođenje u Betlehemu, koje je velika radost za sve nas (usp. Lk 2, 11).

Radost nije samo u čekanju dara, niti u kićenju borova i pripremanju jela. Da bismo doživjeli istinsku i duboku radost koju jedino Bog može dati potrebno je vjerovati da je možemo prepoznati.

Prepoznamo istinsku radost, otklonimo pogled sa sebe i usmjerimo ga na onoga koji je već među nama!

Problem naših dana i problem naših života: Bog nije očit ili barem ne onoliko koliko bismo mi to željeli. On je skriven, diskretan, tajanstven, nevidljiv. A tu je oko nas, svugdje prisutan.

Pogled nam treba biti dublji, sluh izoštriji, osjećaji profinjeniji da bismo ga doživjeli i susreli.

Velika nesreća današnjeg čovjeka jest u tome što ne prepoznaje Boga u svojoj sredini.

Što je sa mnom? Hoću li ga prepoznati u betlehemskoj spilji?

Neka vanjska priprava ne zamagli i ne potisne onu nutarnju u srcu. Tu se događa susret s Bogom. U svojoj pripravi za Božić, poravnajmo put Gospodinu!

Prvo čitanje: Iz 61,1-2a.10-11

Radujem se u Gospodinu, radujem.

Čitanje Knjige proroka Izaije

Duh Gospodnji na meni je,
jer me Gospodin pomaza,
posla me blagovjesnikom biti siromasima,
iscijeliti srca slomljena;
zarobljenima proglasiti slobodu,
sužnjima oslobođenje;
proglasiti godinu milosti Gospodnje.

Radujem se u Gospodinu, radujem,
duša moja kliče u Bogu mojemu,
jer me odjenu haljinom spasenja,
zaogrnu me plaštem pravednosti,
kao ženik kad sebi vijenac stavi
i nevjesta kad se uresi nakitom.
Jer kao što zemlja tjera svoje klice,
kao što vrt niknuti daje sjemenju,
tako će Gospodin Bog učiniti
da iznikne pravda
i hvala pred svim narodima.

Riječ Gospodnja

Nakon povratka iz babilonskog sužanjstva (586.- 539. pr. Kr.), prognani Židovi susreću se s novim nepravdama i poteškoćama. Imovinu i imanja koja su posjedovali prije izgnanstva zauzeli su drugi ljudi. U Judeju su doselili stranci, često na njihova imanja. Zbog nedostatka sredstava, obnova Hrama i Jeruzalema odvija se sporo. Hramsko svećenstvo nema više vjerskog zanosa. Vjera, a s time i pridržavanje Zakona, nije više na prvom mjestu običnog čovjeka. Čistoća vjere narušena je prihvaćanjem vjerskih i religijskih običaja i vjerovanja okolnih poganskih naroda.

Zbog svega navedenoga povratnici su razočarani i gube radost s kojom su pošli u slobodu.

Prorok, kojega zovemo Drugi Izaija, unatoč svemu, nadu daje narodu. Navješćuje dolazak Pomazanika Božjega koji će vratiti radost Izabranom narodu. Taj pomazanik dolazi od Boga, jer sam Bog će ga pomazati, za razliku od zemaljskih kraljeva i svećenika koje pomazuju ljudi.

Njegov je program djelovanja jedinstven. Izbavljenje, briga i proglašenje godine milosti Gospodnje poniženima, zarobljenima, onima slomljena srca, bez nade. Isti će odlomak preuzeti i evanđelist Luka tijekom Isusova propovijedanja u Nazaretu (Lk 4,16-21).

Otpjevni psalam: Lk 1,46-50.53-54

Duša moja kliče u Bogu mojemu

Veliča duša moja Gospodina,
klikće duh moj u Bogu, mome Spasitelju,
što pogleda na neznatnost službenice svoje:
odsad će me, evo, svi naraštaji zvati blaženom.

*****

Jer velika mi djela učini Svesilni,
sveto je ime njegovo!
Od koljena do koljena dobrota je njegova
nad onima što se njega boje.

*****

Gladne napuni dobrima,
a bogate otpusti prazne.
Prihvati Izraela, slugu svoga,
kako obeća ocima našim.

*****

Marijin hvalospjev ne samo da ponavlja riječi proroštva, već naviješta ostvarenje njihove poruke. Marija se može poistovjetiti s Jeruzalemom koji »kliče« zbog dolaska njegovog Spasitelja (usp. 1. čitanje) te s Crkvom koja iz »naraštaja u naraštaj« proglašava novu godinu milosti i »blagostanja«.

Radosna vijest je ponovno upućena siromašnima koji se trebaju »nasititi« primajući ponuđena dobra, dok će bogati i sići, koji nemaju potrebe ni za čime, biti poslani »praznih ruku«.

Drugo čitanje: 1Sol 5,16-24

Duh vaš i duša i tijelo neka se sačuva za dolazak Gospodnji.

Čitanje Prve poslanice sv. Pavla apostola Solunjanima

Braćo:

Uvijek se radujte!

Bez prestanka se molite!

U svemu zahvaljujte!

Jer to je za vas volja Božja u Kristu Isusu.

Duha ne trnite, proroštava ne prezirite!

Sve provjeravajte:

dobro zadržite, svake se sjene zla klonite!

A sam Bog mira

neka vas posvema posveti

i cijelo vaše biće - duh vaš i duša i tijelo -

neka se besprijekornim, savršenim

sačuva za dolazak

Gospodina našega Isusa Krista.

Vjeran je onaj tko vas poziva: on će to i učiniti.

Riječ Gospodnja

Liturgija Treće nedjelje došašća, koja također nosi pridjev "radosna", odabire ulomak iz zaključka Prve poslanice Solunjanima, koji počinje pozivom na radost: "Radujte se uvijek!".

Ova poslanica je najstariji novozavjetni spis, a pošiljatelj je ne samo Pavao nego njegov cijeli „misionarski tim“, Silvan i Timotej. Pisana je u „mi“ formi. Poslanica je nastala nakon Timotejevog povratka iz Soluna s radosnim vijestima o tamošnjoj zajednici, koja, unatoč mnogim kušnjama, ne odustaje od vjere.

Stoga je dio posljednjih poticaja u pismu poziv "uvijek se radujte, molite bez prestanka, u svemu zahvaljujte". Čini se da za Pavla i njegove drugove ova tri poziva čine neodvojivu cjelinu, a molitva je središnji element što se vidi po tome što je stavljena u sredinu poziva. Kršćanin neprestano moli tako da je svjestan Božje prisutnosti u svim okolnostima svoga života, dakle i u onim najzahtjevnijima, a najzahtjevnije su upravo one u kojima se čini da Boga nema.

Srž Pavlovog poziva je radost, molitva i zahvaljivanje, uvijek i pod svim okolnostima. To bi trebao biti stav svakoga kršćanina i cijele kršćanske zajednice, jer, kako Poslanica naglašava: "to je volja Božja za vas u Kristu Isusu".

Evandjelje: Iv 1, 6-8.19-28

Među vama stoji koga vi ne poznate.

Čitanje svetog Evandjelja po Ivanu

Bî čovjek poslan od Boga,
ime mu Ivan.
On dođe kao svjedok
da posvjedoči za svjetlo
da svi vjeruju po njemu.
Ne bijaše on svjetlo,
nego – da posvjedoči za svjetlo.

A evo svjedočanstva Ivanova. Kad su Židovi iz Jeruzalema poslali k njemu svećenike i levite da ga upitaju: „Tko si ti?“, on prizna; ne zaniijeka, nego prizna:

„Ja nisam Krist.“

Upitaše ga nato:

„Što dakle? -Jesi li Ilija?“

Odgovori:

„Nisam.“

„Jesi li prorok?“

Odgovori:

„Ne.“

Tada mu rekoše:

„Pa tko si da dadnemo odgovor onima koji su nas poslali? Što kažeš sam o sebi?“

On odgovori:

„Ja sam glas koji viče u pustinji:

’Poravnite put Gospodnji!’

- kako reče prorok Izaija.“

A neki izaslanici bijahu farizeji. Oni prihvatitše riječ i upitaše ga:

„Zašto onda krstiš kad nisi Krist, ni Ilija, ni prorok?“

Ivan im odgovori:

„Ja krstim vodom. Među vama stoji koga vi ne poznate – onaj koji za mnoom dolazi, komu ja nisam dostojan odriješiti remenje na obući.“

To se dogodilo u Betaniji, s onu stranu Jordana, gdje je Ivan krstio.

Riječ Gospodnja

U današnjem evanđeoskom čitanju, evanđelist Ivan predstavlja Ivana Krstitelja. Čitanje počinje dijelom Proslova čime evanđelist Ivana Krstitelja povezuje s Isusovim utjelovljenjem, kao onoga koji je prvi „dočekao“ Isusa i najavio ga kao Onoga kome nije dostojan odriješiti vezice na obući, kao Jaganjca i Sina Božjega i darivatelja Duha Svetoga.

Zanimljiv je sastav izaslanstva iz Jeruzalema, svećenici, leviti i farizeji.

Židovskom svećenstvu i levitima bilo je stalo do nasljeđa, da se nositelj nasljeđa ponaša u skladu s njim. Ivan je svećenički sin, očekuje se da se ponaša u skladu s time. Njegovo ponašanje stubokom je drukčije. Ponaša se pomalo disidentski, poput drugih seoskih svećenika kojima je smetao sjaj i raskoš hramskog svećenstva. Uz to, svećenici i leviti bili su sumnjičavi prema pojavi propovjednika za koje je narod vjerovao da su proroci, a za neke da su mesija. Zbog toga su se raspitivali smatra li se Ivan prorokom ili mesijom. Ako smatra, htjeli su znati kakvo će biti njegovo djelovanje, samo propovijedanje ili nešto radikalnije.

S druge strane, farizeji koji su vjerovali u Mesijin dolazak pitaju ga zašto krsti ako nije ni prorok ni Mesija. Njegov odgovor je da je on samo svjedok većega koji dolazi nakon njega.

Ivan je obrednom pranju koje je postojalo u židovskoj, ali i u drugim okolnim kulturama, dao novu dimenziju. Sinoptici, Marko i Luka govore o krštenju za oprostjenje grijeha. Evanđelist Ivan dodaje i treću dimenziju Ivanovu krštenju. Sam Ivan veli da on krsti vodom ali da za njim dolazi Veći koji će krstiti Duhom Svetim.

Komentare čitanja priredio: Vinko Bakula

Radost trpljenja

Čovjek nije jedini kojemu su planovi pomršeni

U sredini prvoga čitanja Treće nedjelje došašća nalazi se usklik proroka Izaije: »Radujem se u Gospodinu, radujem.« Ne samo da je jednom izrekao usklik radosti, nego ga je ponovio. Izaija se raduje jer mu je Gospodin Bog nešto učinio. Bog je Izaiju, a tako i svakoga čovjeka, odjenuo haljinom spasenja i zaogrnuo plaštem pravednosti. Može li se čovjek radovati u sadašnjim trenucima te hoće li riječi proroka Izaije zaista biti utješne onomu koji se bori sa svakidašnjicom?

Dok Izaija izgovara riječi radosti, primjećuje se oduševljenje nad onim što mu je Bog učinio. Ne bi zato uzalud Izaija usporedio Božje djelovanje s brakom. Sve ono što mu je Bog učinio jest kao najljepši trenutak u braku – to je onaj čin sklapanja braka, vjenčanje, potpuno predanje drugomu biću kada svi ljudski snovi postaju stvarnost, trenutak kada se jedan jednostavni »uzimam« pretvara u ispunjenje mladenačkih snova. Bog je za Izaiju učinio nešto čudesno jer je proglasio godinu svoje milosti. Božje obećanje nije u nekoj dalekoj budućnosti niti ga se treba nestrpljivo čekati niti će se tek dogoditi. On je za Izaiju, time i za čitavo čovječanstvo, već sve učinio: poslao je na svijet jedinoga Sina i tako

započeo godinu milosti, praštanja, nade. Pokazao je čovjeku kolika je vrijednost života na zemlji u ljudskom tijelu.

Kako čovjek može zadržati Izaijinu radost? Kako Božji dar u ovogodišnjem došašću može čovjeku odzvanjati ako je, dok sjedi u svojoj kući i čita Glas Koncila ili dok se pokušava opustiti uz svoje voljene, u sebi sada zabrinut? Može li se radovati poput Izaije onaj koji nema osiguranu budućnost, onaj koji dok sklapa ruke na molitvu, u isto vrijeme ne zna hoće li sutra biti pozvan na posao, onaj koji je svojega staroga člana obitelji ostavio u staračkom domu i sada ga ne može posjetiti, onaj koji je prije nekoliko mjeseci sve uložio u novi početak koji se sada urušava?

Čovjek nije jedini kojemu su planovi pomršeni. Došašće je vrijeme iščekivanja, ali i vrijeme sjećanja na Boga koji je došao na svijet proglasiti vrijeme svoje milosti. Spasitelj Isus ne će doći na svijet prema savršeno isplaniranu rasporedu. Štoviše, još dok je u utrobi majke, osjetit će negodovanje majčina zaručnika Josipa: »Što da radim s tobom? Čiji si ti sin?« A kada bude rođen, ne će ga dočekati ni topla odjeća ni prostrana zipka, nego oštra slama i komad zakrpe koja će mu biti pelena. Ljudska stvarnost života nije ugoda, nego traženje sposobnosti kako od svake neprilike učiniti priliku za novost.

Mark Chagall, *Izajino proroštvo*, <https://www.pinterest.co.kr>

Zabrinutoga čovjeka mogu utješiti riječi Ivana Zlatoustoga dok propovijeda narodu o poslanici Filipljanima: »Bog je blagoslovio one koji tuguju, ne samo ako su izgubili voljene, nego i one koji imaju probodeno srce. Radost nije suprotna tuzi, nego se iz tuge radost rađa. Radujte se u Gospodinu. Uvijek se raduje onaj koji je u Bogu. Iako je pogođen, ma što god trpio, takav se čovjek raduje. Radujemo se ne svjetovnim veseljem ni radošću ovoga života, nego u Gospodinu. A što to znači? Pustimo suze koje su sjeme velike radosti, ali se nemojmo smijati smijehom koji nam donosi škrgut zuba. Neka nas muči i nevolja, ali iz nje izvire lakoća, ne tražimo luksuz jer se tamo rađa velika nevolja i bol. Radimo malo vremena na zemlji kako bismo neprestano uživali na nebu. Ne budimo mlitavi u ovom kratkom životu da ne bismo zastenjali u onome što je beskrajno.«

Radost je stvarnost koja nikada ne jenjava. Dok je čovjek svjestan što je Bog učinio za njega, došašće se može nastaviti ma kakvo god da bilo. Što god da se dogodi, pa ako i neprilike uzmu zamaha u svakidašnjici, Bog je svoju godinu milosti proglasio. Nije je odgodio za neku drugu

godinu niti je njegova godina samo neko krasno sjećanje na minulo vrijeme. Sada, danas, ovoga došašća, vrijeme je posebne Božje milosti. Ovo je vrijeme kada čovjek može ukloniti sve ono suvišno iz života, kada može zastati na duži trenutak i zapitati se nad vrjednotama koje su mu ponuđene. I reći Bogu hvala na priprostu, jednostavnu adventu, koji je lišen i kiča treštave glazbe, i paničnoga kupovanja, i ulica prepunih lažnih osmijeha. A ostalo je ono najvažnije – iščekivanje Spasitelja koji će i ovu godinu proglasiti svojom godinom milosti. I ne će razočarati.

Gospodine Isuse, donositelju godine milosti, učini da mi, tvoji vjerni, budemo ljudi radosti. Osvježi nas svojim dolaskom koji uvijek nanovo iščekujemo. Neka ovo vrijeme iščekivanja bude znak radosti u malenim stvarima, u jednostavnostima koje smo smetnuli s uma jer po njima dolaziš ti, koji si blaga vijest u svako doba i u vijeke vjekova. Amen.

Rođenje Kristovo između instrumentalnog i sakralnog kršćanstva

Max Weber je u prošlom stoljeću pisao o raščaranom svijetu i razumu koji se pretvorio u birokratski i instrumentalni razum koji se jedino zanima za praktične stvari koje može napraviti, proizvesti i kontrolirati. Drugačije rečeno, pojavio se ekonomski razum koji razmišlja o zaradi, proizvodnji i potrošnji. Taj ekonomski razum koji nije razum nekog pojedinog čovjeka nego način razmišljanja i temelj kako treba misliti o čovjeku zahvatio je odavno i svetkovinu Kristova rođenja odnosno vrijeme koje prethodi svetkovini, koje nazivamo došašćem.

Ekonomski razum, možemo reći, koketira rado s kršćanskom svetkovinom Isusova rođenja jer bez nje ne može kontrolirati, proizvesti, prodati i potrošiti. To koketiranje i dodvoravanje svetkovini Isusova rođenja vidljiva je u porukama kada se svetkovina Kristova rođenja zamjenjuje pojmovima koji su kršćanstvu bliski kao što su ljubav, prijateljstvo, obitelj, mir, radost, ali nisu povezani sa svetkovinom, nego s ciljevima ekonomskog razuma koji su predstavljeni kao kršćanski i tijesno se povezuju uz kršćansku proslavu Kristova rođenja. Iz tog dodvoravanja svetkovini nastao je specifičan fenomen koji ovdje možemo

nazvati instrumentalnim kršćanstvom, ili ekonomskim kršćanstvom, koje koristi autentičnost i svetost kršćanske poruke Isusova rođenja tako da je na neki način ekonomski gledano proizvodi, prodaje i troši uklanjajući kako njezinu autentičnost tako i njezinu svetost.

Instrumentalno ili ekonomsko kršćanstvo ne može bez autentične poruke Kristova rođenja postići puno jer je ona temelj ekonomskom razumu da prodaje, troši, proizvodi i kupuje, ali u isto vrijeme samu svetkovinu Kristova rođenja u njezinom teološkom i spasenjskom smislu negira. Svetkovina Kristova rođenja u svoj svojoj teološkoj i crkvenoj snazi i sadržaju je zapravo reklama kojom se koristi ekonomski razum i ekonomski razum bez nje ne može. Zato ekonomski razum strogo izbjegava govoriti o Rođenju Isusa Krista, nego radije govori o blagdanima, praznicima, odmorima, ljubavima, prijateljstvima, miru, zajedništvu, tišini, iz razloga jer ekonomski razum zna da Kristovo rođenje sa svojom teologijom ne može proizvesti, kupiti i prodati ništa, i zato izričaji poput ljubavi, blagdana, radosti više nemaju izvorno teološko značenje povezano s Kristovim rođenjem, nego ekonomsko, i služe kao slogani kojom ekonomski razum sebe predstavlja kao novo rođenje i novo spasenje.

Milan Žitković, **Božić Samobor**, <https://www.samobor.hr>

Vrijeme došašća je postalo uglavnom vrijeme ekonomskog kršćanstva, kršćanstva koje proizvodi, prodaje i kupuje ali je odvojeno od teologije i spasenjskog smisla i sadržaja Kristova rođenja. Vrijeme došašća je zaista vrijeme ekonomije spasenja, ali ovo ekonomski treba razumjeti doslovce i plastično bez ikakvog teološkog značenja.

S druge strane talijanski psiholog i filozof Umberto Galimberti u knjizi zanimljivog naslova *Il Cristianesimo: La religione del cielo vuoto* (Kršćanstvo religija praznog neba), nastojeći opisati zbog čega kršćanstvo na Zapadu, pogotovo u Europi, gubi snagu i svježinu, govori o sakralnom kršćanstvu i liturgiji kao središnjem događaju sakralnog kršćanstva. Sudeći po Galimbertiju, jedan od razloga zašto kršćanstvo slabi jest što je, barem prema njegovom shvaćanju, liturgija isuviše usmjerena na zajednicu i na ljude kao grupu, više se promatra kao socijalni događaj, a ne susret s Bogom i Kristom, pri čemu se prema Galimbertiju pomalo izgubila otajstvenost i tajanstvenost liturgijskog slavlja.

Kršćanstvo koje u liturgiji ističe njezin misterij umjesto liturgije kao običnog

socijalnog događaja, Galimberti opisuje kao sakralno kršćanstvo koje je prema njemu postalo manjina u shvaćanju i odnosu prema liturgiji.

Kristovo rođenje nije socijalni ni ekonomski događaj, nego događaj koji je po svojoj naravi misterij, jer kako objasniti da je vječni Bog ušao u vrijeme i postao čovjekom ako se ne pozovemo na povijest spasenja i njezino teološko značenje. Sakralno kršćanstvo u središte svog pristupa ovom otajstvu potpuno ostavlja po strani bilo kakvu ljudsku ekonomiju, bilo kakav razum koji proizvodi, kupuje i troši, nego u prvi plan stavlja razum koji pred ovim otajstvom moli i šuti.

I termini koje sakralno kršćanstvo koristi nisu termini ekonomskog kršćanstva, jer sakralno kršćanstvo govori o obraćenju, molitvi, Bogu, Kristu, Djevici Mariji, sakramentima. U prvom planu sakralnog kršćanstva je razum koji se obraća, koji moli i koji traži Krista, a to se posebno događa u liturgiji. I vrijeme došašća sakralno kršćanstvo gleda drugačijim očima, jer se u došašću razum zapravo posvećuje da bi se mogao na ispravan način susresti s otajstvom Kristova rođenja na kraju priprave.

U došašću susrećemo dva kršćanstva i dva razuma. Ekonomsko kršćanstvo i ekonomski razum koji u Kristovu rođenju vidi samo reklamu. Ekonomsko kršćanstvo i ekonomski razum su kao jedna vrsta parazita koji se hrani zdravim tkivom pravog značenja i smisla Kristova rođenja i pri tom zamagljuje, umanjuje i uklanja Kristovo rođenje kao otajstvo iz svijesti i života vjernika, pretvarajući i njegov razum u obični instrument potrošnje, gdje razum više nema potreba ni za posvećenjem ni za obraćenjem.

Sakralno kršćanstvo opet pokušava razumu posvijestiti da je potreban obraćenja i posvećenja u vremenu došašća kako bi ne samo dočekao na pravi način Kristovo rođenje nego još važnije kako bi ga ispravno razumio. A najbolji pokazatelj odnosa ova dva kršćanstva je u terminima koji koriste jer danas i izraz Božić ima značenje ekonomskog blagdana potrošnje, proizvodnje i zarade, dok izraz Kristovo rođenje može izazvati nerazumijevanje, čuđenje i odbacivanje.

Odnosno, jedno kršćanstvo govori blagdan, praznik, odmor, ljubav, mir, snijeg, radost, zajedništvo, dragi ljudi, najbliži, a drugo kršćanstvo govori obraćenje, posvećenje, ispovijed, liturgija, sakramenti, Krist, Bog. I danas se ta dva kršćanstva skoro više međusobno i ne razumiju, iako ekonomsko kršćanstvo koketira i dodvorava se sakralnom kršćanstvu ne bi li izvuklo iz njegova otajstva i teologije sve što je moguće radi ekonomskog razuma koji proizvodi, kupuje i troši i tako do kraja potpuno iscrpilo otajstvo i svetost svetkovine Kristova rođenja.

Oliver Jurišić, <https://www.vjeraidjela.com>

Ponoćka 1971.

Nije to ona
starih, nježnih uspavanki
uz pratnju orgulja i svečanih zvona.
Ova je razgovor tišina ispod leda
što varati se više ne da,
lišen sanja
i pustih obećanja. .

Ponoćka to je kad plašljive srne
i progonjeni pjesnici
stare pronalaze staze
i zaboravljene riječi
što naše osvjetljaju miljokaze
i slutnje ugušuju crne. .

Ponoćka to je vaša,
probuđeni anđeli,
vjesnici nove sreće!
Budnice vaše nitko više
ušutkati ne će.

Rajmund Kupareo

Mali vjeronaučni leksikon

Nikola Tavelić

Nikola Tavelić, latinski: Nicolaus Tavilei, svetac, mučenik, rođen u Šibeniku oko 1340., umro u Jeruzalemu 1391. Franjevac. Djelovao najprije u Italiji, a onda 12 godina među bosanskim krstjanima, potom oputovao u Svetu zemlju propovijedati evanđelje muslimanima. U Jeruzalemu je s trojicom drugova podnio mučeničku smrt.

Štovanje Nikole Tavelića i drugova odobrio je papa Leon XIII. (1889.), a svetim ih proglasio papa Pavao VI. (1970).

Nikola Tavelić prvi je proglašeni hrvatski svetac. Spomendan: 14. studenoga.

Nikola Tavelić

Nin, gradić u sjevernoj Dalmaciji.

Povijesni hrvatski grad, sjedište Ninske biskupije. Središte rane hrvatske države s važnim spomenicima crkvene i nacionalne povijesti (župna crkva, crkvice Sv. Križa s natpisom na nadvratniku u kojem se spominje knez Godečaj, ulomak arhitrava s imenom kneza Branimira, gradske zidine). U župnoj se crkvi čuva drveni gotički kip Majke Božje, a u riznici važni zlatarski radovi (relikvijar u obliku torbice, relikvijar u obliku ruke - dar bana Pavla Bribirskoga i dr.). Izvan grada su dvije rano-hrvatske nekropole (Meterize i Zdrijac), a jugozapadno od Nina romanička crkvice sv. Nikole (XII. st).

Ninska biskupija, nekadašnja katolička biskupija nastala u doba hrvatskih knezova (IX. st), sa sjedištem u Ninu. Prvi poznati biskup je Teodozije (879).

Budući da su biskupiju osnovali hrvatski knezovi, nepokolebljivo je stajala na strani narodnog jezika i glagoljice. Biskupijska kronotaksa bilježi više od 66 biskupa. Dokinuta je 1828., a njezino područje pripojeno je Zadarskoj nadbiskupiji.

Badnjak

15. prosinca

Veselimo se Badnjaku, zadnjem danu Došašća, a posebno Badnjoj večeri, noći uoči Božića, kršćanima najdražeg blagdana.

Naziv je izveden iz praslavenskog korijena kao i u glagolima bdjeti ili buditi, sa značenjem bdjenja uoči velikog blagdana.

Bdjenje je povezano uz post i nemrs te završava ponoćnom misom, polnoćkom.

Badnjak ujedno označava panj ili kladu koja se tradicionalno palila na ognjištu noć uoči Božića, polijevala se vinom i posipala hranom te potom tinjala tijekom božićnih blagdana. U hrvatskoj tradiciji poznata je i druga vrsta badnjaka u obliku grane koja se ukrašava i stavlja na ulazna vrata.

Evandeoski izvještaj o Kristovu rođenju je jednostavan i trijezan, bez ikakve patetike i uzdizanja. Tom izvještaju daju ton car August i njegov namjesnik Kvirinije. Oni vladaju, utjeruju novac i kroje zakone. Po njihovom nalogu, zbog popisa pučanstva, Josip i Marija, obični mali ljudi bez povlastica, putovali su sa sjevera, iz grada Nazareta u Galileji, na jug Palestine, u Davidov grad Betlehem. Kad su došli na cilj svoga putovanja, kao da se nije dogodilo

ništa izvanredno. Njihov prvorodenac povijen je u pelene kao i svako drugo dijete, ali je umjesto u kolijevku položen u jasle, jer drugdje nije bilo mjesta.

U drugom dijelu evandeoskog izvještaja slika se mijenja. Dolazimo do središta i glavnine. Najprije se govori o pastirima, dakle o skromnim ljudima koji se ničim nisu isticali, nego su se brinuli za svoja stada. I baš njih, koji nisu bili prikladni ni pripremljeni za susret s Bogom, obasjao je Gospodnji sjaj pa nije nikakvo čudo da su se uplašili i da su bili zatečeni Gospodinovom nazočnošću. Njima je Božji glasnik navijestio veliku radost: "Ne bojte se, jer vam, evo, donosim radosnu vijest o velikom veselju za sav narod: Danas vam se u Davidovu gradu rodio Spasitelj-Krist Gospodin" (Lk 2, 10). Ta vijest, ispunjena neizmjernom radošću i utjehom, čin srž i jezgru veličanstvene božićne poruke.

Ona dolazi od Boga kao najveći mogući dar, a namijenjena je svima ljudima dobre volje. Anđeoski glasnik nastavlja: "I neka vam ovo služi kao znak. Naći ćete Djetešce povijeno u pelenice gdje leži u jaslama!" (Lk, 2, 12). Tu je napravljen most prema prvom dijelu evandeoskog izvještaja, u kojem je izgledalo kao da Bog šuti, dok se zbivaju samo zemaljske stvari.

Sada na vidjelo dolazi svjetlo, ono pravo i glavno: navještaj rođenja Spasitelja svijeta. Sada se pokazuje tko je glavni gospodar svih tih događaja. To nisu ni August ni Kvirinije, nego Gospodin Bog. On drži sve niti povijesnih zbivanja u svojim rukama tako moćno da je pokrenuo golemi rimski upravni aparat, da se ispune njegovi planovi i obećanja o Mesiji koji se treba roditi u Davidovom gradu.

Upoznavši sadržaj božićne svetkovine iz dijela evanđeoskog izvještaja koji se obično čita na polnoćki, možemo se predati radostima Badnjaka, lijepim, toplim i idiličnim. Prepustimo se prekrasnim

hrvatskim božićnim običajima, postavljanju božićnog drvca i jaslica te zapjevajmo naše stare, drage i radosne božićne pjesme, toliko bogate sadržajem evanđeoskih poruka! Neka se u društvu naših najmilijih veseli naše srce, koje dobro zna da je glavni uzrok ovoj radosti Isus Krist, čiji rođendan slavimo. Podijelimo svoju radost s našom obitelji, s našim susjedima, rođacima, prijateljima, znancima, siromasima, bolesnicima, poznatima i nepoznatima, bliskima i dalekima, sa svima onima koje ćemo susresti ovih božićnih dana. Rodio nam se Spasitelj, veselimo se!

<https://www.velecasnisudac.com>

Les Baux-de-Provence, *Jaslice u staroj crkvi*, <https://mkscnbrio.com/>

NAŠI POKOJNI

IVICA LESAR,

PU karlovačka, Cetingrad, 18. prosinca 1991.

BRANKO DAMJANOVIĆ,

PU bjelovarsko - bilogorska, Pakrac, 20. prosinca 1991.

MARIJAN KARLAULA,

MUP, Lipik, 20. prosinca 1991.

VLADO KOLAR,

PU karlovačka, Pakračka Poljana, 22. prosinca 1991.

JOSIP PAVKIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, u službi, Zagreb, 22. prosinca 1993.

BRANISLAV BOLKOVAC,

PU zagrebačka, 23. prosinca 1994.

MILIVOJ GORUPIĆ,

PU zagrebačka, 23. prosinca 1994.

BORIS JURKOVIĆ,

PU primorsko - goranska, u službi, Ravna Gora, 23. prosinca 1995.

POČIVALI U MIRU